

Częstochowa, dnia 6.06.1979 r.

"Tajne spec. znaczenia"

Egz. Nr _____

I. Sytuacja społeczno-polityczna w dniach 4-6.06.1979 r.
na terenie miasta Częstochowy

- nie odnotowano faktów manifestacji i incydentów o podłożu społeczno-politycznym;
- nie stwierdzono prób organizowania żądań i nacisków na władze w zakresie problemów socjalnych, płacowych, społecznych;
- w wystroju zewnętrznym miasta nie stwierdzono akcentów antypaństwowych /hasła, transparenty, afisze, ulotki, symbole itp./;
- nie ujawniono poza sporadycznymi przypadkami kolportażu wrogich ulotek i innych materiałów autorstwa grup opozycyjnych;
- zakłady pracy funkcjonowały normalnie - absencja nie odbiegała od codziennej;
- w szkołach odnotowywano większą nieobecność uczniów niż normalnie, a w dniu 6 czerwca /specjalne nabożeństwo dla młodzieży przed J. Górą o godz. 8,00 rano/ absencja uczniów w klasach wahała się od 10 % do 60 %.

II. Stan porządku i bezpieczeństwa publicznego

- nie odnotowano faktów nasilenia przestępstw charakteru kryminalnego;
- napływ i odpływ ludności ze zgromadzeń religijnych przebiegał spokojnie i nie zaistniała potrzeba podejmowania działań specjalnych przewidzianych w planach operacyjnych pionów MO i SB;

- zdyscyplinowanie indywidualne i społeczne obecnych w Częstochowie większe niż normalnie /respekt wobec zaleceń służb porządkowych, brak agresywności i arogancji/;
- napływ ludności spoza Częstochowy, a także gromadzenie się i przemieszczanie tłumów w związku z imprezami religijnymi, nie spowodowały dewastacji urządzeń miejskich, zieleńców i parków.

III. Funkcjonowanie służb miejskich

- komunikacja miejska - poza koniecznymi ograniczeniami związanymi z trasą przejazdu pociąga i miejscami imprez religijnych - funkcjonowała normalnie;
- zaopatrzenie sklepów w podstawowe artykuły spożywcze i napoje, a także zwiększona ilość punktów sprzedaży /kiosków stałych i ruchomych/ przekraczały faktyczne potrzeby kupujących /handel przygotował się na znacznie większy popyt/;
- gastronomia stała, powiększona o liczne punkty tzw. gastronomii małej /bary, sprzedaż z samochodów/ w pełnym zakresie zaspokoili potrzeby konsumentów;
- licznie zorganizowane dodatkowe kioski stałe i ruchome z artykułami przemysłowymi miały bardzo małe powodzenie kupujących;
- sieć parkingów wokół miasta obliczona na około 30 tys. pojazdów była w poszczególnych dniach wykorzystana zaledwie w 3 % do 6 %;
- służby oczyszczenia miasta utrzymywały w należytym porządku centralne ulice i miejsca zgromadzeń;
- służba zdrowia zapewniła dostateczną ilość punktów pomocy lekarskiej /karetki/ oraz personelu do obsługi zgromadzeń - nie stwierdzono zbiorowych zatruc i zachorowań.

IV. Ocena operacyjnego zabezpieczenia przygotowań i przebiegu imprez w Częstochowie

- osobowe i techniczne źródła informacji, zapewniły w dostatecznym stopniu wyprzedzające rozpoznanie planów i zamierzeń organizatorów kościelnych wizyty papieża;
- wyprzedzające rozpoznanie planów władz kościelnych pozwoliło stosować odpowiednią taktykę ze strony władz wojewódzkich podczas uzgadniania programu i charakteru wizyty papieża na terenie Częstochowy;
- w trakcie przygotowań strony kościelnej do wizyty pogłębiono środkami operacyjnymi konflikty między Kurią częstochowską a kierownictwem zakonu Paulinów;
- poprzez inspirację t.w. i wykorzystanie możliwości operacyjnych, zapewniono odpowiednią ilość przepustek, oznakowań i emblematów ustanowionych przez stronę kościelną dla własnych służb funkcyjnych. Dzięki temu pracownicy operacyjni mogli w trakcie imprezy kamuflować swoją tam obecność, a także docierać do obiektów zastrzeżonych dla wąskiego grona osób duchownych;
- z pionu IV, imprezy w Częstochowie zabezpieczało 275 tajnych współpracowników z tego 109 z Wydziału IV KWMO w Częstochowie;
- poprzez t.w. zabezpieczono technicznie 5 imprez zamkniętych z udziałem papieża;
- uzyskano i zapewniono poprzez źródła operacyjne dalszy dopływ materiałów dot. wizyty papieża z ogniw kierowniczych kościoła.

V. Ocena organizacji i kierowania działaniem operacyjnym

- przyjęty system organizacji operacyjnego zabezpieczenia imprez w ramach wizyty papieża w Częstochowie, zapewnił pełny i sprawny dopływ informacji o ich przebiegu;

- dwuwariantowy system technicznego zabezpieczenia /techniką i osobowymi źródłami/ gwarantował uzyskanie treści wszystkich wystąpień papieża i innych osób duchownych;
- ścisły podział zadań poprzez wydzielenie odpowiednio uprofilowanych grup pracowników operacyjnych, zapewnił sprawny przerób spływających materiałów i szybkie przekazywanie uogólniających informacji upoważnionym adresatom;
- wcześniej uzgodnione zasady współdziałania z innymi Wydziałami SB i MO KWMO zapewniały wzajemną wymianę informacji i podejmowanie wspólnych przedsięwzięć. Liczne i złożone zadania wynikające z planów zabezpieczenia imprezy realizowane były przy pełnym zaangażowaniu kierownictwa Wydziału IV oraz bardzo dobrej dyscyplinie i wzorowej pracy całego stanu osobowego Wydziału.

VI. Ocena pracy słuchaczy szkoły oficerskiej w Legionowie

- udział słuchaczy szkoły w zabezpieczeniu imprezy uznać należy za w pełni udany. Słuchacze, zgodnie z przyjętymi założeniami operacyjnymi, kontrolowali zachowanie się tłumów zgromadzonych na imprezach, dostarczali informacji o atmosferze i komentarzach wśród zebranych, w sytuacjach zagrożeń skutecznie wspomagali służbę BOR, a także przeciwdziałali politycznie szkodliwym inicjatywom osób i grup uczestniczących w imprezach /przejście transparentu, dezawuowanie plotek itp./. Udział w zabezpieczeniu imprezy traktowali odpowiedzialnie i z pełnym zaangażowaniem;

VII. Postawa władz kościelnych Częstochowy i działania w związku z wizytą papieża

- dążność do szerokiej rozbudowy programu wizyty w Częstochowie m.in.:
 - wizyta na osiedlu Tysiąclecie;

- wizyta w szpitalu;
- wielokrotne wyjazdy papieża na teren miasta;
- mimo nie uzgodnionego programu z władzami województwa, wyprzedzające poinformowanie kleru i wiernych o koncepcjach swego programu;
- wbrew uzgodnieniu władz z centralnym komitetem kościelnym co do ostatecznego programu wizyty w Częstochowie nie przyjmowanie do wiadomości tego faktu i tendencyjne informowanie wiernych o rzekomych przeszkodach ze strony władz czynionych kościołowi;
- domaganie się wolnego dnia pracy i informowanie o tym wiernych;
- domaganie się zwolnienia młodzieży ze szkół na dzień 6.06.79 r.;
- żądania w sprawie radiofonizacji miasta dla celów imprez religijnych;
- rozpowszechnianie wiadomości o rzekomych ograniczeniach w komunikacji w celu utrudnienia dojazdów do Częstochowy;
- dążność do obciążenia władz miasta przygotowaniem materiałowo-technicznymi i wyłączną odpowiedzialnością za porządek w czasie imprez;
- kontrowersje na tle miejsca lądowiska;
- postulaty do władz w celu powiększenia stanu posiadania kościoła;
- postulaty w sprawie środków masowego przekazu.

Przykładowo podane fakty powodowały w okresie przygotowań do wizyty nieprzyjemną atmosferę między władzami a Kurią częstochowską. Jednocześnie kościół częstochowski poprzez komunikaty, wystąpienia biskupów na konferencjach z klerem, a także parafiach - kształtował nieprzychylną atmosferę wśród wiernych wobec władz.

Również w trakcie wizyty papieża w Częstochowie kościół tendencyjnie informował zebranych o rzekomych przeszkodach

czynionych przez władze /niedopuszczanie wiernych do bram Częstochowy i Jasnej Góry, zamykanie dzieci w szkołach itp./.

W dniu 5.06. br. zebrany na J. Górze przekszano w imieniu bps BAREŁY komunikat nawiązujący do opuszczenia szkół przez młodzież w dniu 6.06. br. i udanie się na nabożeństwo;

- do ostatniej chwili nie podjęto odpowiednich przygotowań do zorganizowania kościelnej służby porządkowej

W świetle powyższych faktów postawę władz kościelnych w Częstochowie wobec władz wojewódzkich należy ocenić negatywnie.

VIII. Ocena wizyty papieża w Częstochowie w świetle planów Kurii

- nie osiągnięto zakładanej frekwencji /liczono nawet na 1,5 mln osób dziennie/. Frekwencja ta kształtowała się następująco:

4.06.	- na trasie przyjazdu	- ok. 35.000
	- podczas mszy o godz. 11,00	- ok. 140.000
	- podczas spotkania z wiernymi diecezji przy kościele św. Zygmunta	- ok. 70.000
	- podczas apelu o godz. 21,00	- ok. 80.000
5.06.	- msza o godz. 7,00	- ok. 50.000
	- "Anioł Pański" o godz. 12,00	- ok. 100.000
	- msza dla Śląska Opolskiego i Dolnego	- ok. 170.000
	- apel jasnogórski	- ok. 140.000
6.06.	- msza dla młodzieży o godz. 8,00	- ok. 150.000
	- na trasie przejazdu do katedry	- ok. 70.000
	- z katedry	- ok. 40.000
	- "Anioł Pański" o godz. 12,30	- ok. 40.000
	- msza dla Śląska i Zagłębia	- ok. 250.000

IX. Komentarze o wizycie wśród społeczeństwa

- Warszawa, Gniezno, Częstochowa nie popisały się /małą frekwencją, małym entuzjazmem/ - Kraków dopiero pokaże co potrafi;
- wystąpienia papieża mało interesujące, powtarza się, od wielu księży i biskupów można usłyszeć coś ciekawszego;
- na codzień księża narzekają na władze i milicję, a papież je chwali. To jest obłudne;
- miasto zorganizowało dobrą bazę zaopatrzeniową i żywnościową;
- władze zapewniły dobry porządek w mieście.

Ogólnie należy podkreślić, iż udział wiernych w nabożeństwach z papieżem, apele i mobilizacja prowadzona przez kler na rzecz zwiększenia frekwencji spowodowały wśród społeczeństwa żywsze zainteresowanie wizytą.

Szerszych komentarzy wśród wiernych na temat podtekstów politycznych w wystąpieniach papieża nie odnotowano.